Lietas Nr. C33396016
Lietas arhīva Nr. C-3960-16/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 27.maijā

Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama tiesnese I.Bāliņa,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un

konstatēja:

2016.gada 19.janvārī Rīgas rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk prasītāja) maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā pie apstākļiem, kas pamato prasību norādīts, ka prasītāja ir atbildētāja meita. Prasītāja mācās Rīgas valsts tehnikuma dienas nodaļas trešajā kursā. Mācības profesionālās izglītības iestādē pilna laika klātienē nav iespējams apvienot ar algotu darbu. Skolnieka primārais uzdevums ir sekmīgi pabeigt mācību iestādi un darbs brīvajā laikā no mācībām var ietekmēt skolnieka sekmes un līdz ar to arī pilnvērtīgu izglītības iegūšanu. Prasītāja dzīvo kopā ar savu māti /pers. C/, kura 2015.gada 3.spetembrī ir reģistrējusi Valsts ieņēmumu dienestā saimniecisko darbību, kas saistīta ar bērnu auklēšanu. Šobrīd māte saņem ģimenes valsts pabalstu 22,76 *euro* apmērā, bet ienākumu apmērs ir atkarīgs no darba apjoma. Atbildētāja apgādībā nav citu bērnu. Prasītājai nav zināms atbildētāja ienākumu apmērs, bet norāda, ka viņš ir darbspējīgs un var sniegt līdzekļus prasītājas uzturam.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja prasītāja labā uzturlīdzekļus 111 *euro* apmērā mēnesī, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz laikam, kad prasītāja pati varēs sevi apgādāt.

Tāpat Prasītāja lūdz prasību izskatīt rakstveida procesā.

2016.gada 21.aprīlī tiesā saņemti prasības pieteikuma precizējumi, kuros norādīts, ka piecas dienas nedēļā prasītāja apmeklē izglītības iestāde. Prasītāja izmanto bezmaksas Rīgas sabiedrisko transportu, bet no dzīvesvietas Salaspils novadā līdz Rīgai un atpakaļ brauc par maksu 2,70 *euro* apmērā. Rīgas Valsts tehnikumā prasītāja iegādājas pusdienas par 3,61 *euro*. Prasītāja dzīvo mājā "/adrese/", lieto mobilo telefonu, kura mēneša maksa ir 6,09 *euro*, tāpat prasītājai nepieciešami apavi, apģērbs galantērijas un higiēnas preces. 2016.gada 15.februārī prasītāja samaksājusi 47 *euro* par zobu diagnostiku, uz kura pamata izstrādāts zobu ārstēšanas plāns un aprēķināti izdevumi 1006 *euro* apmērā. Kopā aprēķinātais izdevumu apmērs sastāda 461,70 *euro*. Papildus prasītāja norāda, ka nestrādā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem atbildētājam 2016.gada 26.janvārī u n 2016.gada 25.aprīlī tika nosūtīts prasības pieteikuma un precizējumu noraksts un paskaidrojumu veidlapa, ar lūgumu 15 dienu laikā no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. Tāpat atbildētājam tika izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2016.gada 1.martā tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst, jo nav pārliecināts, ka ir prasītājas tēvs.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2016.gada 29.aprīlī pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2016.gada 27.maijā.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus kopumā, tiesnese uzskata, ka prasība ir apmierināma Prasītājas norādītājā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tikai tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tiesa konstatē, ka prasītāja /pers. A/, dzimusi /datums/, ir atbildētāja /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, meita (l.l.7). No minētā secināms, ka 2015.gada 28.jūlijā prasītāja ir sasniegusi pilngadību. Atbildētājs normatīvo aktu noteiktajā kārtībā nav cēlis pretprasību par paternitātes pieņēmuma apstrīdēšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo daļu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Lietā nepastāv strīds par faktu, ka līdz pilngadības sasniegšanai prasītāja atradās savas mātes /pers. C/ ikdienas aizgādībā.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Šajā gadījumā ir konstatējams, ka prasītāja vairs nav uzskatāma par bērnu Civillikuma 179.panta izpratnē, ja ņem vērā Civillikuma 177.pantā definēto „bērna" definīciju. Nav šaubu, ka prasītāja ir atbildētāja meita, taču nevar uzskatīt, ka pilngadību sasniedzis cilvēks būtu uzskatāms par bērnu, jo tādā gadījumā varam nonākt līdz situācijai, kad pilngadīgā persona, necenšoties uzsākt darba gaitas, nespēs pats sevi apgādāt, un šis pienākums gulsies uz tēvu un māti neierobežotā laika periodā.

Saskaņā ar lietā esošo Profesionālās izglītības kompetences centra Rīgas Valsts tehnikuma 2016.gada 5.janvāra izziņu Nr.12 prasītāja 2015./2016. mācību gadā mācās PIKC Rīgas Valsts tehnikuma dienas nodaļas 3.kursā. Mācību laikā iegūs pilnu vidējo izglītību (l.l.10).

Nepārprotami ir skaidrs, ka prasītājai, lai viņa veiksmīgi varētu pabeigt vidējās izglītības apmācību, ir nepieciešams tēva un mātes materiālais atbalsts, ko nav noliedzis arī atbildētājs.

Pēc tiesas ieskatiem, apstāklis, ka prasītāja pēc pilngadības sasniegšanas turpina mācības skolā, iegūstot izglītību, rada dibinātu pamatu uzskatīt, ka prasītāja bez attaisnojošiem iemesliem neizvairās iegūt līdzekļus sevis uzturēšanai ar darbu un līdz ar to ir tiesīga saņemt līdzekļus savam uzturam no vecākiem samērīgi ar viņu mantas stāvokli.

Lietā nav pierādījumu, ka prasītājai ir regulārs ienākumu avots, pieder vērtīga kustama manta vai nekustami īpašumi.

Izvērtējot prasītājas vecāku ienākumus tiesa konstatē, ka 2016.gada 16.martā Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas sniegtā informācija apliecina, ka valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā nav reģistrētu prasītājas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu (l.l.25).

Savukārt no Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2016.gada 16.martā sniegtās informācijas konstatēts, ka prasītājas īpašumā nav reģistrēti transportlīdzekļi (l.l.23).

Attiecībā uz prasītājas mātes /pers. C/ ienākumu apmēru lietas izskatīšanas laikā noskaidrots, ka ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2016.gada 16.martā sniegto informāciju konstatēts, ka /pers. C/ īpašumā nav reģistrēti transportlīdzekļi (l.l.34). Tiesu administrācijas sniegtā zemesgrāmatas informācija apliecina, ka valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā ir reģistrētas /pers. C/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/ un /adrese/ (l.l.30-32).

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 21.marta izziņas Nr.16/628009 redzams, ka /pers. C/ laika periodā no 2015.gada janvāra līdz 2016.gada martam guvusi ienākumus (ģimenes valsts pabalsts) vidēji 22,76 *euro* apmērā mēnesī (l.l.45).

Attiecībā uz atbildētāja ienākumu apmēru lietas izskatīšanas laikā noskaidrots, ka ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2016.gada 16.martā sniegto informāciju konstatēts, ka atbildētāja īpašumā reģistrēts 1995.gada transportlīdzeklis Nissan Primera un Keeway Superlight 125 (l.l.28-29).

Savukārt Tiesu administrācijas sniegtā zemesgrāmatas informācija apliecina, ka valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā ir reģistrētas atbildētāja īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/ (l.l.26).

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 21.marta izziņas Nr.16/627971 redzams, ka atbildētājs laika periodā no 2015.gada marta līdz 2016.gada februārim guvis ienākumus vidēji 663,50 *euro* apmērā mēnesī (l.l.41).

Tiesa izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli uzskata, ka prasītājas pieprasītā summa 111 *euro* apmērā, ir samērīga gan ar viņas vajadzībām, gan ar atbildētāja materiālajām iespējām, jo uzturdošanas pienākums gulstas uz abiem vecākiem, un uzturlīdzekļu apmēru nosaka samērā ar vecāku mantas stāvokli, nevis pamato ar visām bērna vajadzībām.

Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 19.panta ceturto daļu un Valsts sociālo pabalstu likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktu, par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem (apgādājamām personām) uzskatāmi arī tie pilngadīgie bērni, kuri mācās vispārējās vai profesionālās izglītības iestādēs dienas nodaļā un nav vecāki par 20 gadiem vai studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecāki par 24 gadiem.

Tiesa lietā ir nodibinājusi, ka uz prasītāju ir attiecināma likuma „Par valsts pensijām" 19.panta ceturtās daļas un Civillikuma 179.panta prasības, jo viņa mācās augstskolā un nav vecāka par 24 gadiem. Līdz ar to uzturlīdzekļi piedzenami līdz brīdim, kamēr prasītāja pati sevi spēs apgādāt- beigs studijas augstskolas dienas nodaļā, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. No minētā secināms, ka uzturlīdzekļu sniegšanas pienākumu likums ir saistījis vienīgi ar vecāku mantas stāvokli un laiku, kad bērns sevi spēj apgādāt. Šāds tiesas secinājums arī tiek balstīts uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 13.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-99.

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru pilngadīgam bērnam likumdevējs nav noteicis.

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts paredz, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus, kas bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai ir 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt bērnam no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Savukārt Latvijas Republikas Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro*.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka no 2016.gada 1.janvāra minimālā uzturlīdzekļu summa, kas vecākam jānodrošina savam bērnam no septiņu gadu vecuma ir 111 *euro* mēnesī.

Minētais kā uzturlīdzekļu mēneša minimālā summa nav tieši saistoša tiesai, izspriežot lietu par uzturlīdzekļu piedziņu pilngadīga bērna uzturam, bet kalpo kā atskaites punkts par to minimālo uzturlīdzekļu apmēru mēnesī, kas ir piespriežams bērnam līdz 18 gadu vecumam neatkarīgi no vecāku mantiskā stāvokļa.

Tāpēc tiesa vadās konkrētajā lietā, jautājumā par piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, no analoģijas ar MK noteikumos Nr.37 noteikto. Tiesa nekonstatē, ka pilngadīga skolēna vajadzības būtu mazākas nekā, piemēram, septiņpadsmit gadu veca vidusskolēna vajadzības, bet uz kuru attiecas iepriekš norādītie noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa arī ņem vērā, ka prasītāja lūdz minimālo uzturlīdzekļu apmēru - 30% no noteiktās minimālās darba algas. Tomēr, tiesa secina, ka uzturlīdzekļu apmērs šajā gadījumā nav nosakāms procentuālā izteiksmē no valstī noteiktās minimālās algas. Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā - 2016.gada 19.janvāra līdz brīdim, kad bērns pats sevi var apgādāt, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītāja bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu. Līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 199,80 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 17,00 *euro* apmērā.

Sprieduma daļā attiecībā uz valsts nodevu un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumu piedziņu no atbildētāja, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa nosaka atbildētājam 10 (desmit) dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta otro daļu, Civillikuma 177. un 179.pantu, Civilprocesa likuma 8.pantu, 42.panta pirmo daļu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 93., 97.pantu, 204.[1] panta otro daļu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā- 2016.gada 19.janvāra, 111,00 (viens simts vienpadsmit euro), ik mēnesi, līdz brīdim, kad bērns pats sevi var apgādāt, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts nodevu par labu valstij 199,80 *euro* (viens simts deviņdesmit deviņi un 80 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 17,00 *euro* apmērā.

Valsts nodeva iemaksājama- Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2016.gada 27.maijā spriedumu civillietā Nr.C33396016.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami- Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods- 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2016.gada 27.maijā spriedumu civillietā Nr.C33396016.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei -10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Sprieduma, daļā par tiesāšanās

izdevumu piedziņu valsts labā, labprātīgas izpildes gadījumā, dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu samaksu, tiesas noteiktajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese /personiskais paraksts/ I.Bāliņa